

Split payment

Tygodnik Podatki i Księgowość

wydanie specjalne

Od 1 lipca 2018 r. można korzystać z podzielonej płatności (ang. split payment). Od wczoraj działają także nowe rachunki VAT, które banki/SKOK-i założyły przedsiębiorcom.

OK.
82

MLD ZŁ

TYŁ NA WPROWADZENIU
SPLIT PAYMENT MA ZYSKAĆ
SKARB PAŃSTWA
DO 2028 R.

Na czym to polega

Nabywca towaru lub usługi kwotę odpowiadającą wartości sprzedaży netto wpłaca na rachunek rozliczeniowy dostawcy lub rozlicza w inny sposób. Natomiast pozostała część zapłaty, która odpowiada kwocie VAT, trafi na specjalny rachunek bankowy dostawcy, czyli rachunek VAT.

Co w umowach

Sprzedawcy i kontrahenci niezainteresowani split paymentem mogą zastrzec to w umowach. Mają w tym zakresie dowolność wynikającą z zasady swobody umów i sami decydują, w jaki sposób dokonują rozliczeń przeprowadzanych transakcji. MF takich praktyk nie zabrania.

Split payment

dotyczy

wszystkich przedsiębiorców w Polsce, niezależnie od tego, czy jest to:

średnia firma

konsumenta (nieprowadzącego działalności gospodarczej)

duża firma

mikro-przedsiębiorca

mała firma

nie dotyczy

konsumenta (nieprowadzącego działalności gospodarczej)

przedsiębiorcy – w zakresie faktur objętych mechanizmem odwróconego obciążenia VAT w branży budowlanej lub w tzw. branżach wrażliwych (np. elektronika, stal, metale kolorowe)

VAT

przedsiębiorcy, którzy otrzymują faktury bez kwoty podatku VAT (np. od podatników zwolnionych z VAT)

Ograniczona dobrowolność

Kto decyduje

Stosowanie mechanizmu podzielonej płatności dla nabywcy jest dobrowolne. Oznacza to, że sam decyduje:

- którą fakturę zapłaci z zastosowaniem SP
- w jakiej części
- wobec którego dostawcy

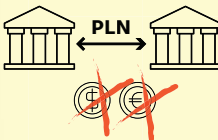
UWAGA!

Sprzedawca nie będzie miał jednak wpływu na decyzję nabywcy w tej sprawie. Po prostu otrzyma kwotę odpowiadającą VAT na rachunek VAT, a kwotę netto na rachunek rozliczeniowy. **To oznacza, że dobrowolność dla przedsiębiorców tylko pozornie jest dobrowolna.**

Spółki Skarbu Państwa deklarują stosowanie split paymentu!

Niektóre spółki Skarbu Państwa (np. Lotos) już wcześniej zadeklarowały, że od 1 lipca zamierzają stosować split payment. Można się spodziewać, że kolejne państwowe spółki postąpią tak samo. Zabiegało o to MF.

Tylko PLN

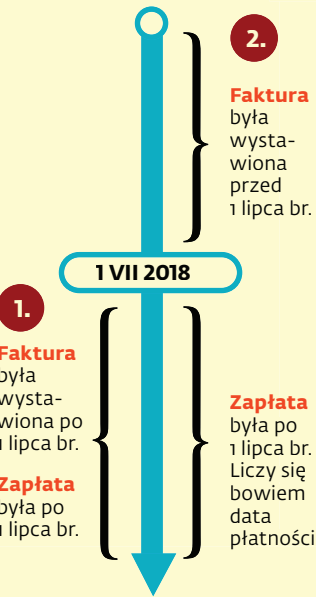
Mechanizm podzielonej płatności stosuje się wyłącznie do transakcji dokonywanych przelewem w złotych polskich na rzecz innych podatników VAT.

Nabywca korzystający ze split paymentu nie może zbiorczo opłacać faktur. Musi realizować podzieloną płatność w odniesieniu do każdej z nich.

Co nas może czekać?

W projekcie ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2626) znalazła się m.in. propozycja, aby szef Krajowej Administracji Skarbowej mógł nakładać blokady na rachunki VAT. Obecnie może on blokować tylko rachunki rozliczeniowe na 72 godziny, a później jeszcze na trzy miesiące.

Podzielną płatność można stosować wtedy, gdy:

Przykład

Sprzedawca wystawił fakturę 25 czerwca br. z terminem płatności 9 lipca na kwotę 1000 zł netto plus 230 zł VAT.

Nabywca zapłacił fakturę 6 lipca. Ponieważ płatność nastąpiła po 1 lipca br., miał on prawo skorzystać z mechanizmu podzielonej płatności. Wypełnił komunikat przelewu, wskazując:

- 230 zł – kwotę podatku VAT
- 1230 zł – kwotę sprzedaży brutto
- numer faktury, w związku z którą dokonywana jest płatność
- NIP dostawcy

Kwota 1000 zł trafiła na rachunek rozliczeniowy sprzedawcy, a kwota 230 zł na rachunek VAT sprzedawcy

UWAGA!

Ważna jest data dokonania płatności, dlatego w SP można też uregulować fakturę wystawioną przed 1 lipca br.

Całość gotówką

Jeśli nabywca będzie płacił gotówką całą należność swoim dostawcom, to nie będzie mógł zastosować podzielonej płatności.

Kwota netto gotówką

Nabywca może zapłacić gotówką równowartość kwoty netto, a równowartość kwoty podatku może zapłacić na rachunek VAT. Ustawodawcy nie interesuje, co się stanie z kwotą netto. Trzeba jednak pamiętać o dopuszczalnych limitach płatności gotówkowych.

for. Jakub Krechowicz/Shutterstock

Brak środków

Jeśli na rachunku VAT:

1. **nie ma wystarczającej ilości środków**, wówczas bank „dobierze” z rachunku rozliczeniowego brakującą kwotę

niewystarczająca ilość środków

pobiera tyle, ile jest na rach. VAT

dobiera brakującą kwotę

rach. rozlicz.

2. **w ogóle nie ma środków**

– bank pobierze całą kwotę z rachunku rozliczeniowego

brak środków

rach. rozlicz.

pobiera całą kwotę

Nowy mechanizm w praktyce

To nabywca zdecyduje, czy zrobić przelew w modelu split payment, czy tradycyjnym.

UWAGA!

Nabywca nie musi znać numeru rachunku VAT sprzedawcy, gdyż na przelewie – tak jak dotychczas – będzie wskazywał rachunek rozliczeniowy sprzedawcy.

Jak korzystać z rachunku VAT

Do 1 lipca banki i SKOK-i utworzyły wszystkim przedsiębiorcom – podatnikom VAT – nowe rachunki VAT. Po tej dacie, zakładając im rachunek rozliczeniowy, będą też automatycznie zakładać rachunek VAT.

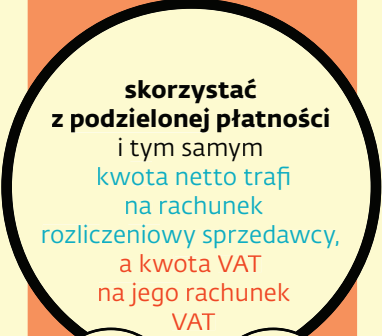
Bank/SKOK automatycznie otwiera jeden bezpłatny rachunek VAT do rachunków rozliczeniowych, które w nim posiada podatnik VAT*

* wyjątkiem będą rachunki w NBP, gdzie obowiązuje zasada: jeden rachunek rozliczeniowy = jeden rachunek VAT, ale na wniosek podatnika może być prowadzony jeden rachunek VAT do kilku rachunków rozliczeniowych.

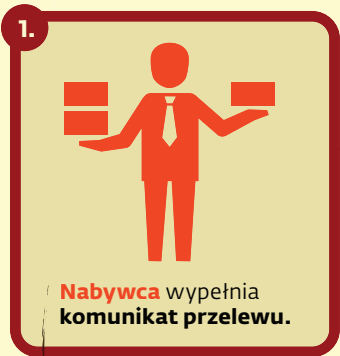
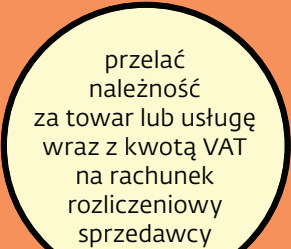
Jak to działa**

lub

Nabywca nie musi wypełniać dwóch osobnych przelewów, jeden z kwotą netto, a drugi VAT. Wystarczy, jeśli wypełni jeden przelew, tzw. komunikat przelewu.

a ...z rachunku VAT nabywcy

jeśli na rachunku VAT brakuje środków, bank pobiera z konta VAT dostępną kwotę i uzupełnia ją z powiązanego konta firmowego

b ...z rachunku rozliczeniowego nabywcy

Co musi zawierać komunikat przelewu

Nabywca, który zdecyduje się przełać należność w systemie podzielonej płatności, będzie zlecał jeden przelew, a nie dwa – tzw. komunikat przelewu. Należy w nim podać następujące dane:

- kwotę VAT (odpowiadającą całości albo części kwoty podatku wynikającej z faktury, która ma zostać zapłacona w mechanizmie podzielonej płatności)
- kwotę sprzedaży brutto (odpowiadającą całości albo części wartości sprzedaży brutto)
- numer faktury, w związku z którą dokonywana jest płatność
- numer, za pomocą którego dostawca towaru lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku (NIP).

Co ze zleceniami stałymi?

Jeśli podatnik ma zlecenia stałe, to bank sam nie podzieli płatności. Bank bez komunikatu przelewu, a zatem bez każdorazowej decyzji podatnika, nie może dokonać samodzielnego podziału. Komunikat obejmuje także numer faktury. To musi być każdorazowo decyzja podatnika. Przy zleceniach stałych nie można więc korzystać z SP.

UWAGA!

Nie można dokonać płatności bezpośrednio na rachunek VAT.

W split payment można zapłacić zarówno całość należności, jak i dowolną jej część. To do nabywcy należy decyzja, ile środków zostanie wpłaconych na osobne konto VAT sprzedawcy. Bank nie weryfikuje wysokości kwot czy ich prawidłowości, ponieważ nie ma dostępu do faktury.

Warunkiem skorzystania ze split payment jest otrzymanie faktury.

Stosując SP, każdą z faktur należy uregulować osobno, dzięki czemu urząd skarbowy będzie mógł połączyć kwotę VAT z konkretną fakturą.

patrz → odpowiedź MF

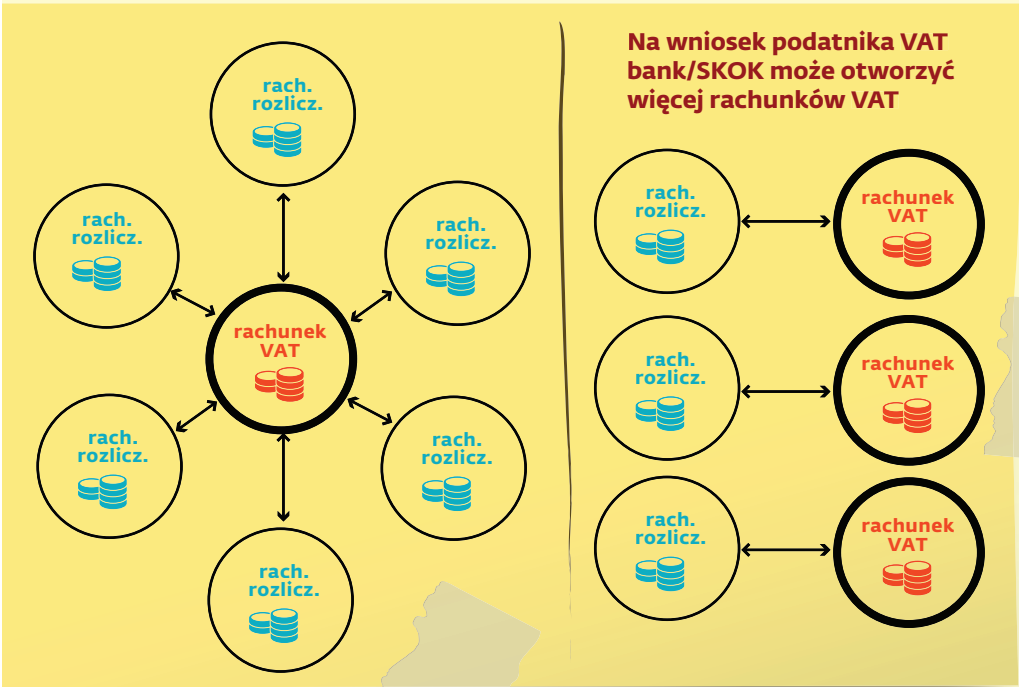
■ Jakie będą konsekwencje, gdy podatnik w mechanizmie split payment dokona zbiorczej płatności za kilka faktur, wskazując w komunikacie przelewu tylko jeden numer faktury?

W takim przypadku mechanizmy ochronne wynikające ze stosowania split payment (art. 108c ustawy o VAT) będą miały zastosowanie wyłącznie do kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z tej konkretnej faktury, której numer został wskazany w komunikacie przelewu.

Odpowiedź MF z 11 czerwca br. na pytanie DGP

** przykładowy schemat przygotowany na podstawie informacji zamieszczonych na stronie jednego z banków.

Na wniosek podatnika VAT bank/SKOK może otworzyć więcej rachunków VAT

Jakie opłaty za konto VAT, przelewy i oprocentowanie?

Otwarcie i prowadzenie rachunku VAT nie wymaga zawarcia odrębnej umowy. Banki nie będą też pobierały prowizji i opłat za otwarcie i prowadzenie tego rachunku, przy czym zgromadzone na nim pieniądze mogą być – zgodnie z ustaleniami stron – oprocentowane. Z nowych przepisów nie wynika natomiast zakaz pobierania opłat za dokonywanie przelewów w podzielonej płatności. Jednak w takim przypadku, zdaniem resortu finansów, opłata nie może być wyższa niż ta pobierana za zwykły przelew.

Na co mogą być przeznaczone pieniądze z rachunku VAT?

Środki z rachunku VAT mogą być wykorzystane do uregulowania kwoty VAT wykazanej w fakturze z tytułu zakupu towarów lub usług oraz do zapłaty podatku VAT do urzędu skarbowego. Z rachunku VAT można również zapłacić do urzędu skarbowego dodatkowe zobowiązania w VAT oraz odsetki za zwłokę w VAT.

Co w przypadku wpłacenia na rachunek VAT pomyłkowej kwoty?

W przypadku pomyłki, czyli wpłacenia zbyt wysokiej kwoty na rachunek VAT, nie ma możliwości zwrotu nadpłaconych środków z rachunku VAT. Sprzedawca może jednak zwrócić nabywcy tę kwotę ze swojego rachunku rozliczeniowego. Co innego, jeśli wpłacona kwota wynika z faktury, a następnie do tej faktury będzie wystawiona korekta – wówczas można dokonać zwrotu tej kwoty z rachunku VAT.

UWAGA!

Z rachunku VAT nie można zapłacić PIT, CIT ani składek ZUS. Można zapłacić tylko VAT.

UWAGA!

Nie można przelewać środków pomiędzy własnymi rachunkami VAT utworzonymi w różnych bankach. Środki z rachunku VAT można przelać tylko w ramach jednego banku.

Pieniądze zgromadzone na koncie VAT są własnością podatnika, ale nie może on swobodnie nimi dysponować.

Czy SP zadziała, gdy sprzedawca poda rachunek prywatny?

Jeżeli nabywca zrobi przelew na konto osoby fizycznej, która podała swój prywatny rachunek ROR, a nie rozliczeniowy założony dla działalności gospodarczej, to przelew w systemie podzielonej płatności nie przejdzie.

Wtedy pieniądze wrócą do nabywcy, który kupił towar lub usługę od osoby fizycznej. Przy czym na rachunek rozliczeniowy nabywcy wróci tylko kwota netto, a kwota VAT na jego rachunek VAT, nawet jeżeli całość była zapłacona z rachunku rozliczeniowego.

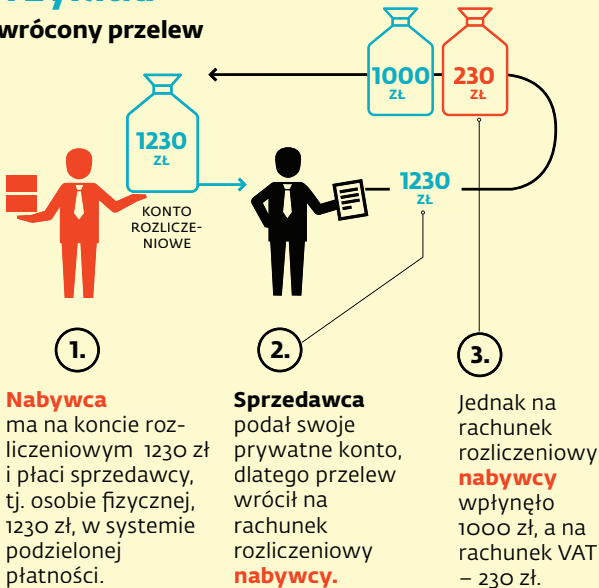

UWAGA!

W tym ostatnim przypadku nabywca będzie miał w efekcie mniej środków na rachunku rozliczeniowym i nie będzie mógł zapłacić z niego całej kwoty na ROR sprzedawcy.

Przykład

Zwrócony przelew

Czy rachunek/rachunki VAT trzeba zgłosić do US?

Nie ma obowiązku zgłaszania tych rachunków do urzędu skarbowego.

Co w sytuacji, w której na rachunek VAT wpłynie kwota wyższa niż podatek VAT wynikający z faktury, a odpowiednio niższa kwota wpłynie na rachunek podstawowy? Czy podatnik otrzymujący taki przelew będzie mógł zwrócić kwotę netto nabywcy (ze swojego rachunku VAT) i żądać od niego ponownej jej zapłaty na rachunek podstawowy? Jeśli tak, to czy nabywca otrzymujący zwrot będzie zobowiązany do ponownej zapłaty tej kwoty (przelania na rachunek podstawowy sprzedawcy), czy też będzie mógł uznać, że spełnił już swoje świadczenie, przelewając kwotę brutto na rachunek sprzedawcy?

Jeśli nabywca, regulując należność za fakturę w mechanizmie podzielonej płatności, przeleje na rachunek rozliczeniowy dostawcy kwotę netto niższą niż wynikająca z faktury, a na rachunek VAT kwotę odpowiednio wyższą niż kwota podatku wynikająca z tej faktury, to środki, które trafiły na rachunek VAT, już na tym rachunku zostaną. W takim przypadku nie będzie bowiem możliwe, aby dostawca zwrócił kontrahentowi ze swojego rachunku VAT część kwoty netto, która w wyniku mylnego wypełnienia komunikatu przelewu (nieodpowiednio wskazane kwoty) trafiła na rachunek VAT. W rozpatrywanej sytuacji wartość wystawionej faktury nie jest kwestionowana (wartości wskazane w fakturze są prawidłowe), zatem nie ma podstaw do wystawienia faktury korygującej i ewentualnego zwrotu kwoty wynikającej z korekty.

Odpowiedzi MF z 11 czerwca br. na pytania DGP

NACZELNIK US

na udzielenie odpowiedzi podatnikowi ma 60 dni.

Organ zgadza się na przekazanie pieniędzy – wyda wtedy postanowienie, w którym określi wysokość środków, jakie mają zostać przekazane na podstawowe konto przedsiębiorcy.

Organ nie zgadza się na przekazanie pieniędzy, o czym informuje w decyzji, która podlega zaskarżeniu

Organ odmówi zgody na przekazanie środków zgromadzonych na koncie VAT, gdy:

- podatnik będzie posiadał zaległości podatkowe w VAT – w wysokości odpowiadającej zaległości podatkowej w podatku wraz z odsetkami za zwłokę – istniejącej na dzień wydania decyzji,
- zachodzi uzasadniona obawa, że:
 - zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku nie zostanie wykonane, a w szczególności gdy podatnik trwale nie płaci zobowiązań z tytułu VAT lub wyzbywa się majątku, co może utrudnić lub udaremnić egzekucję zobowiązań z tytułu podatku,
 - lub
 - wystąpi zaległość podatkowa w VAT lub zostanie ustalone dodatkowe zobowiązanie podatkowe (sankcja).

Zalety i wady stosowania podzielonej płatności

Ministerstwo Finansów

■ Czy Ministerstwo Finansów planuje dokonanie takich zmian, aby jeden komunikat przelewu mógł obejmować płatność za więcej niż jedną fakturę?

Zapewnienie szczelności mechanizmu podzielonej płatności wymaga powiązania płatności z konkretną fakturą, której numer należy wskazać w komunikacie przelewu (zapewnia to integrację z prowadzonymi analizami w zakresie JPK). W związku z tym mechanizm ten nie znajduje zastosowania w przypadku dokonywania płatności przelewami zbiorczymi. Dopuszczenie funkcjonowania zbiorczych przelewów w tym systemie wiązałoby się z ryzykiem polegającym chociażby na możliwości przelewania „pustych” kwot między rachunkami. Przy takim funkcjonowaniu zapewnienie ochrony nabywcy, jaką obecnie daje mechanizm podzielonej płatności, nie byłoby możliwe. Z uwagi na powyższe nie przewiduje się odejścia od ścisłego powiązania zapłaty z konkretną fakturą.

Odpowiedź MF z 27 czerwca br. na pytanie DGP

Minusy split payment

Brak możliwości płatności zbiorczych

– konieczność opłacania każdej faktury osobnym przelewem w split payment wiąże się z ponoszeniem wyższych opłat.

Większe ryzyko błędów w przelewach

– bank nie zweryfikuje poprawności danych i kwot wpisanych przez nabywcę w komunikacie przelewu i ich zgodności z fakturą.

Długi okres oczekiwania na przeniesienie środków

z rachunku VAT na tradycyjny rachunek bankowy – może to trwać nawet 60 dni.

Zmniejszenie płynności finansowej

– przedsiębiorcy nie będą mogli swobodnie korzystać ze środków zgromadzonych na specjalnym rachunku bankowym do celów VAT.

Zachęty do stosowania split payment

ustawowe

pozaustawowe

domniemanie należytej staranności

Zastosowanie split payment będzie przesłanką domniemania działania z należyłą starannością. Nie wynika to z ustawy, ale z opublikowanej przez MF „Metodyki w zakresie oceny dochowania należytej staranności przez nabywców towarów w transakcjach krajowych”, która jest przeznaczona dla urzędników skarbowych. Aby urząd uznał, że przedsiębiorca działał z należyłą starannością, podatnik musi nie tylko skorzystać ze split payment, ale także pozytywnie zweryfikować przesłanki formalne, a więc sprawdzić, czy kontrahent jest zarejestrowanym, czynnym podatnikiem VAT oraz czy jest zarejestrowany w KRS i CEIDG. Nie mogą też zachodzić inne okoliczności, które w sposób jednoznaczny mogłyby wskazywać na brak dochowania należytej staranności.

szybszy zwrot VAT

Na wniosek podatnika, złożony wraz z deklaracją podatkową, urząd skarbowy jest obowiązany dokonać zwrotu różnicy podatku na rachunek VAT podatnika w terminie 25 dni – licząc od dnia złożenia rozliczenia.

25 DNI

W TAKIM TERMINIE, KTÓRY NIE MOŻE BYĆ PRZEDŁUŻONY, PRZEDSIĘBIORCA OTRZYMA ZWROT PODATKU NA RACHUNEK VAT. UWAGA! ABY WYSTĄPIĆ O ZWROT NA RACHUNEK VAT, NIE TRZEBA DOKONYWAĆ PŁATNOŚCI W SP

60 DNI

TYLE WYNOŚI STANDARDOWY TERMIN ZWROTU PODATKU, CZYLI NA RACHUNEK ROZLICZENIOWY FIRMY

Nowe wzory deklaracji

Wprowadzenie mechanizmu podzielonej płatności spowodowało konieczność wprowadzenia zmian we wzorach deklaracji: VAT-7(17), VAT-7K(11), VAT-8(8), VAT-9M(7), oraz w objaśnieniach do podanych deklaracji.

niższa kwota do wpłaty do US

Jeżeli zapłata zobowiązania podatkowego z tytułu podatku następuje w całości z rachunku VAT w terminie wcześniejszym niż termin zapłaty podatku, kwotę zobowiązania podatkowego z tytułu podatku można obniżyć o kwotę wyliczoną wg wzoru określonego w art. 108d ust. 1 ustawy o VAT. Nie będą to jednak duże kwoty.

brak dodatkowego zobowiązania VAT

Do wysokości kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z otrzymanej faktury, zapłaconej z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności, podatnikowi nie zostanie ustalone dodatkowe zobowiązanie.

bezz podwyższonych odsetek od zaległości podatkowych

Przedsiębiorca nie zapłaci podwyższonych odsetek (150 proc.), jeśli zaległość podatkowa dotyczy okresu rozliczeniowego, za który w złożonej deklaracji VAT wykazano kwotę podatku naliczonego, której co najmniej 95 proc. wynika z otrzymanych przez podatnika faktur zapłaconych z zastosowaniem split payment. Przy czym zaległość podatkowa nie może przekroczyć dwukrotności kwoty podatku naliczonego wykazanej w złożonej deklaracji podatkowej.

odstąpienie od odpowiedzialności solidarnej

Do wysokości kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z otrzymanej faktury, która została uregulowana z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności, nabywca nie poniesie solidarnej odpowiedzialności ze sprzedawcą towarów wymienionych w zał. nr 13 do ustawy o VAT.

Kto nie skorzysta

Z możliwości tych nie może skorzystać podatnik, który wiedział, że faktura zapłacona z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności:

- została wystawiona przez podmiot nieistniejący,
- stwierdza czynności, które nie zostały dokonane,
- podaje kwoty niezgodne z rzeczywistością,
- potwierdza czynności, do których mają zastosowanie przepisy art. 58 i art. 83 kodeksu cywilnego (czynności nieważne lub pozorne).

Ministerstwo Finansów

■ Wiele kontrowersji budzi kwestia wpływu mechanizmu SP na sposób dokonywania rozliczeń związanych z faktoringiem. W szczególności możliwość uznania faktora za odpowiedzialnego za VAT nierozliczony przez dostawcę towarów i usług.

Chodzi o sytuację, kiedy faktor dokonuje płatności na rzecz faktora, a następnie otrzymuje zapłatę za fakturę od dłużnika, w ramach mechanizmu SP. Czy w takiej sytuacji (na podstawie art. 108a ust. 5 i 6 ustawy VAT) faktor będzie odpowiedzialny za VAT nierozliczony przez faktora, do wysokości VAT otrzymanego od dłużnika w ramach mechanizmu SP? Czy odpowiedzialność faktora byłaby wyłączona w sytuacji, gdy pierwotna płatność na rzecz faktora byłaby również dokonana w ramach mechanizmu SP?

W opisanej sytuacji (płatność w schemacie faktoringu) dochodzi do dokonania płatności na rzecz podatnika innego niż wskazany na fakturze. W związku z tym podatnik ten (faktor) odpowiada solidarnie wraz z dostawcą lub usługodawcą za nierozliczony przez dostawcę lub usługodawcę podatek do wysokości kwoty otrzymanej na rachunek VAT. Wskazana powyżej odpowiedzialność solidarna faktora zostaje wyłączona, jeżeli dokona on płatności na rachunek VAT dostawcy towarów lub usługodawcy wskazanego na fakturze w kwocie odpowiadającej wysokości kwoty otrzymanej na swój rachunek VAT (art. 108a ust. 6 ustawy o VAT). Regulacja ta obejmuje również sytuację, w której faktor przed otrzymaniem od nabywcy towaru lub usługi płatności za fakturę dokumentującą wiarytelność nabytą przez faktora dokonał płatności przy zastosowaniu mechanizmu podzielonej płatności do zwykłej wiarytelności będącym dostawcą towaru lub usługi.

Odpowiedzi MF z 11 czerwca br. na pytania DGP

Pisaliśmy o tym...

„Rachunek VAT będzie za darmo. Ale firmy i tak zapłacą za split payment”

– Tygodnik Gazeta Prawna z 15 czerwca 2018 r. (DGP nr 115)

Dodatek opracowali merytorycznie: Marcin Mroziuk, Magdalena Sobczak Opracowanie graficzne: Regina Majewska
W opracowaniu dodatku wykorzystano z materiałów zamieszczonych na stronie www.mf.gov.pl